

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

LIT. METAL. 260 (551) N.

Telephone: Evergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, PIRMADIENIS. 1938 M., LAPKRITIS-NOVEMBER 14 D.

ŠIANDIEN

Apraužtas kaulas
"Pasaulio taika"
Reikėjo federacijos principo
Seno juoduko kaukuolė

VYT. SIRVYDAS

Du poneliai (vokiečių Ribbentrop ir italas Ciano, Mussolinio žentas), susirinkę kadaisia galingos Austrijos sostinėje, Viena, pabaigė Čekoslovakijos "naująją dalybę", kurią Anglija ir Prancūzija pašventino, kaip pašventino Čekoslovakijos valstybę po pasaulio karo, 20 metų atgal. Čekoslovakija žemėlapyje dabar išrodo, kaip gerai apraužtas kaulas.

Tiesa, tautiniu atžvilgiu ji dabar daug vienodesnė, bet vieton 54,800 ketvirtinųjų mylių, jai beliko tik 38,600. Vieton 15 milijonų 300 tūkstančių gyventojų beliko 10 milijonų ir pusė.

Municho konferencijoje Vidurio Europos reikalais rūpinosi keturi "direktoriai": arbitravimo darba Vienoje atliko tik du: Vokietija ir Italija. Čekoslovakija buvo kaulas gerklėje Vokietijai. Dabar tas kaulas apraužtas. Vis vardan "pasaulio taikos".

Bet kas yra ta "pasaulio taika"? Su tikra pašaipu, kuria pasižymi VIENYBĖS bendradarbis Ku Ku Tarkoje, arba Margučio Pustopėdis, pasaulyje garsus Londono humoro žurnalas Punch įsidėjo tuo klausimu eilėraščių. Sako:

"Aš nesuprantu, kas taika yra. Gali būti, taip vadinama taika mes, anglai, turėtume, kada naciams atiduosime: Poland, Lithuania, Africa, Rumania, Hungary, Denmark, Turkey, the Ukraine.

Ir Punch'o šaipokas labai skaudžia ironija baigia: "Tol kol anglų laivyno imnas Rule Britannia valdo, tol ne anglai vergaus kitiems, bet ...only Patagonia, And Belgium and Estonia, Tartary and Iceland Portugal and Spain?"

Versalio taikos sutartis, paskui Municho ir Vienos konferencijos, rišo tautinį klausimą Vidurio Europoje "tautų apsisprendimo principu". Ar išrišo? Versalės sutartis Čekoslovakijai davė 5 milijonus, Lenkijai 13 milijonų, Rumunijai, Jugoslavijai vėl po kelis milijonus tautinių mažumų. Municho sutartis sugražino pustrėčio milijono vokiečių Vokietijai, bet atidavė jai apie milijoną čekų. Vienos konferencija sugražino Vengrijai apie milijoną vengrų, bet sykiu "grįžo" ir 140,000 slovakų ir ukrainų. Grynu tautiniu apsisprendimu tautinis klausimas margoje Vidurio Europoje negalima išrišti. Čia reikalingas federalizmo principas, kuriuo surišta mūsų 48 valstybės (steitai) Amerikoje, devynios provincijos Kanadoje, kuriuo gražiai tautos sugyvena federacijoje šveicarijoje, kuriuo (bent iš vardo) rišama "socialistinių respublikų sąjunga" Rusijoje. Flamandų ir valūnų tautos gana gražiai sugyvena bendroje Belgijos valstybėje, kaip škotai, velšiai ir anglai sugyvena Anglijoje.

Jei Anglija ir Prancūzija būtų visą energiją šita kryptimi nukreipusios ir po Versalio sutarties ir prieš Municho konferenciją, Vidurio Europa ir visa Europa būtų laimingesnė. Dabar Europa išrodo kaip

PRIEŠINASI PRIEŠ DAVIMĄ KOLONIJŲ VOKIETIJAI

Nemokėsianti su vietiniais gyventojais apsieiti

LONDONAS. — Londone paskutiniu laiku daugiausiai kalbama apie kolonijas, kurių Vokietija galinti pareikalauti. Kiekvienas jų diplomatas tik ir ir telaukia tos minutės, kada Vokietijos diplomatai atvažiuos deryboms reikalaudami kelių "pėdų" Anglijos valdomų kolonijų.

Sir Archibald Sinclair, liberalų partijos lyderis parlamente pareiškė, kad Anglija negalinti garbingai taikintis ar deryboms ar perduoti kolonijas tokiai valstybei, kuri nemoka įvertinti žmonių laisvės ir kuri gali pradėti niekinti tuos primityvius kolonijų gyventojus, kurie šiuo metu džiaugiasi britų imperijos valdymu ir jiems teikiama visišką laisvę.

REYNAUD'O NAUJAS EKONOMINIS PLANAS

PARYŽIUS. — Per paskutinius dešimtį dienų naujasis Prancūzijos finansų ministeris Paulius Reynaudas paruošė savo finansinį ir ekonominį planą, kuris turėsias, kaip jis pasisakė, pagerinti padėtį Prancūzijoje. Šiandien jis tikisi savo planą pristatyti ministerių kabinetui, kuris jį svarstys ar vertas priimti ar ne.

Jeigu planas nebus imanomas realizuoti, ar jei jis pasirodys ateičiai netinkamu, tikimasi, kad tuo baigsis laisvųjų kapitalų gadinė Prancūzijoje.

DonBudge profesionalas

CHICAGO. — Jaunas kalifornietis, Don Budge, 23 metų amžiaus, kuris buvo laikomas vienas iš geriausių teniso lošėjų-mėgėjų klasėje, kelis kartus laimėjęs pasaulio čempiono vardą ir nugalėjęs vienus iš geriausių Australijos, Anglijos, Prancūzijos ir kitų valstybių, bei kontinentų lošėjus, šiomis dienomis pasirašė kontraktą, kuriuo jis automatiškai iš mėgėjų pereina į profesionalus.

Šį kontraktą pasirašęs jis turės lošti su kitais geriausiais profesionalais lošėjais ir iš visų šiame sezone būsiančių rungtynių jis gausias apie septyniasdešimt tūkstančių dolerių mokesčio.

PASISOKTI NEVALIA

VILNIUS. — Lietuviai amatininkai rengė savo nariams ir pažįstamiems šokių pramogą. Kreipėsi šiuo reikalu miesto storaston, bet gavo, deja, neigiamą atsakymą.

1914 metų Europa, kurioje vienoje pusėje Anglija, Prancūzija ir Rusija, o kitoje Vokietija, Austrija ir Italija. Tiesa, vienon Austrijos dabar stovi vienon Vokietija. 1914 metų Europa pagimdė pasaulinį karą. Ar pasikartos ta pati istorija?

Versalio sutartis gana įdomus dokumentas. Posmas 246 kalba apie Afrikos karaliaus Mkwawa kaukuolę, kurią vokiečiai, iš Rytų Afrikos pasitraukdami, buvo pasiėmę. Anglai Versalio sutartimi priverstė šitą kaukuolę sugražinti.

Ar arjoniškasis Hitleris, be kolonijų, pareikalau atgal ir seno nigerio kaukuolės?

MIRĖ TURKIJOS PREZIDENTAS

INSTANBULAS. — Turkiijos prezidentas Kemal Ataturk, 58 metų amžiaus, moderniosios Turkiijos statytojas ir buvęs Turkiijos respublikos prezidentu nuo jos pradžios, 1923 metų, mirė ketvirtadienį, po ilgos ir sunkios ligos.

Apie jo mirtį gydytojai jau buvo pranešę iš anksto sakdami, kad jis neišgyvens daugiau, kaip, dvidešimt keturias valandas. Ir jis tų 24 valandų neišgyveno.

Minios žmonių stovėjo priešais gražius baltus Dolma Baghtche rūmus ir nuliūdę žūrėjo į rūmų stiebo vėliavą, kuri pamažu leidamasi iki pusiau stiebo, pranešė, kad tas žmogus, kuris jį tėvynėi įkvėpė moderniosios Europos civilizacijos dvasią, užmerkė akis ir daugiau nebežiūrės drasiomės akimis į jį tėvynės ateities laimėjimus...

Reicho propaganda Lotynų-Amerikoje

PANAMA. — Lotynų Amerikoje rodoma Vokietijos propagandos judžiai, kuriuos parsiėvė kai kurios vokškos organizacijos tarpininkaujant Vokietijos diplomatiniams ir konsulariniams atstovams.

Judžiuose rodoma, kaip kitose valstybėse, kur yra didelės vokiečių kolonijos, perima prekybą į savo rankas. Kaip jie įsiveržia į politiką ir kitas vietas, kurios yra pelningos.

Nauja prekybos sutartis su Kanada

OTTAWA. — Naujas Amerikos-Kanados prekybos sutarties derybos pasibaigė, kaip praneša Kanados ministeris pirmininkas MacKenzie King. Šis jo pranešimas buvo paskelbtas po trijų metų nuo to laiko, kada jis uždarė pirmas derybas, kuriose buvo tarėmami apie tokį pat planą prekybos sutarčiai.

Kanados ministeris pirmininkas tikisi važiuoti į Washingtoną šią savaitę, kur pasirašys naująją sutartį. Už Ameriką pasirašys sekretorius Hull.

Rooseveltienė skrenda. — Visa laimė, kad Amerikoje aviacija gerai išsivystė, tad poniai Rooseveltienė norint aplankyti savo vaikus tereikia tik keliolikos valandų, nes ji skrenda lėktuvais. Paveiksle mes ją matome aplankius savo dukterį, kuri gyvena Seattle Wash., o iš čia, ji skrenda pas sūnų, kuris yra prie San Francisco.

SAVANORIAI IŠVAŽIUOJA IŠ IŠPANIJOS

BARCELONA. — Ispanijos lojalistų pusėje esami svetimšaliai savanoriai šandien išvažiuoja iš lojalistų valdomos teritorijos į Prancūziją. Pirmutinėje grupėje, kurie išvažiuoja šiandien yra 1,505 prancūzai, 224 belgai ir 8 luxemburגיעčiai. Šis skaičius yra visų tų Katalonijos provincijoje kovojusių savanorių, kurie nėra sužeisti ar neserga.

Amerikiečiai savanoriai turėję išvažiuoti rytoj iš Barcelonos, bet dabar pranešama, kad jie negalės išvažiuoti ir turės pasilikti ilgesniam laikui Ispanijoje iki iš Amerikos bus jiems išduota laikinos vizos įvažiuoti.

Teisme už viršvalandžius

KAUNAS. — Kauno miesto darbo inspektorius patraukė teismo atsakomybėn akc. b-vės Sereševskis ir Ko ("Beko") įmonės vedėją už vertimą dirbtų dažyklos darbininkus po 10 valandų per dieną, jiems nemokant už viršvalandžius.

Čilietis geriausias. — Šeštadienį New Yorke užsibagė arklių paroda. Geriausias raitelis ir šokinėtojas per klūtis pripažintas Čilės kariuomenės majoras Yanez ir jo mėgiamiausias arklys Chilena.

GOEBBELS BEI UŽSIENIO DARBUS ATSTOVUS

Sudeginta sinagoga
Jėvės ir kt. žydų turtai

Vokietija išpėja Angliją grąšindama sukurstymu arabų Palestinoje

BERLYNAS. — Nacional-socializmo režimas Vokietijoje, per savo propogandos ministerį Joseph Goebbels ir kitus aukštuosius valdininkus, deklaracijoje paruoštoje užsienio spaudos atstovams, per savo laikraščius ir viešuosius mitinguose, kurie buvo surengti visoje Vokietijoje po žydų "baissiosios nakties", teisingai vokiečių kilmės gyventojus dėl praėjusių įvykių.

Berlyne ir kitose Vokietijos vietose veik visa žydų prekyba ir jų įmonės sunaikintos, daugelis sinagogų sudeginta ir tūkstančiai žydų pasodinti į kalėjimus arba koncentracijos stovyklas. Šie žiaurūs persekiojimai privedė kai kuriuos žydus prie savizudystės.

Šios demonstracijos ir žydų turto naikinimo teroras buvo organizuojamas, kad parodyti, kaip Vokietijos gyventojai reaguoją į nužudymą jų sekretoriaus Ernst von Rath. Jį nužudė jaunas Lenkijos žydas, paleidamas į jį kelis šūvius.

Vykstant visoms šioms riaušėms nebuvo galima rasti policijos ar gaisrininkų, kurie amžinai buvo užimti ar nelaukiant atvykdamo į gaisro ar peščių vietas.

Neramumams apsiraminus buvo pranešama, kad vyriausybė darysi viską kas tik buvo galima, kad riaušės nuraminus.

Pasiremama šiuo Vokietijos vyriausybės praneša, kad ateičiai to neįvyktų, bus išleistas specialus žydų apsaugos įstatymas "kuris atatinkamai sulgins žydų teises su populiariu Vokietijoje anti-semitiniu sentimentu".

Propogandos ministeris Goebbels pareiškė, kad ši žmogžudystė, kurią papildė jaunas Lenkijos žydukas, yra antroji papildyta už Vokietijos teritorijos ribų. Pirmiausias Vokietijos diplomatai tykliai tą incidentą praleido ir patalpino žmogžudį į kalėjimą, bet šį kartą tai nebuvo galima, nes minios apie tai žinojo.

Goebbels kalbėdamas spaudos atstovams pareiškė, kad: "Mes nenorime leisti policijai šaudyti žmones, kuriems aš simpatizuojau". Toliau užsienio spaudos atstovai buvo perspėti, kad "melai ir kurstymai" gali privesti prie to, kad Vokietijoje žydai, gal, turės už tai "atmokėti".

Į Anglijos protestus Goebbels pareiškė, kad jei ji nesiliausianti kiršinusi žydus prieš Vokietijos žydų persekiojimą, nors tai yra načių asmeninis dalykas, Vokietijos spauda pradėsianti kampaniją kurstymų Palestinoje, prieš Angliją apie arabų persekiojimus ir kitką, kas Anglijai gali daug paženkti.

TERORAS SUDETU TERITORIJOJE

PRAHA. — Tūkstančiai žydų perėjo per Sudetų-Cekoslovakijos pasienį ir pasdavė pasienio policijai. Daugelis iš jų yra sunkiai sužeisti. Louny mieste, kur daugelis moterų ir vaikų, kai kurios iš jų senos ir sergančios, buvo priverstos ant rankų ir kelių eiti per pasienį į Čekoslovakijos pusę. Daugiausiai atbėgę yra iš Komothau ir Saaz, kur jie buvo suminti ir smarkiai smogiamųjų būrių mušami.

Po šios žiaurios egzekucijos jie visi buvo sutalpinti į kariuomenės sunkvežimius ir juose užrakintus nuvežė į Vokietijos-Cekoslovakijos pasienį kur paleidus, jiems buvo įsakyta eiti ir daugiau nebegrįžti į Vokietiją.

IŠVYKO KAUNAN LENKŲ EKSKURSIJA

VILNIUS. — Vilniaus kelionių biuras Orbis suorganizavo į Kauną ekskursiją, kuri iš Vilniaus išvyko šiomis dienomis. Ekskursija (apie 40 asmenų) išvyko autobusu ir Lietuvos Valstybėje pabus keliolika dienų.

Ekskursijos dalyvių skaičių sudaro beveik vieni lenkai — iš lietuvių nė vienas nepakliuvo.

Vilniaus lietuvių "Varpo" choro dalyvių ir Vilniaus krašto lietuvių ūkininkų ekskursijos leidimų dar negavusios. Choro dalyviai dar negavė atskirų leidimų, o ūkininkų ekskursija dar nėra gavusi ir bendro leidimo.

VIENOJE SIAUCIA SAVIZUDYSTĖS

VIENA. — Iš Vienos pranešama, kad naciams pradėjus terorą prieš žydus, visoje Vienoje, žydų tautybės gyventojai, pradėjo žudytis. Oficialūs šaltiniai praneša, kad vienos d'enos bėgėje žydų tautybės piliečių bandė nusižudyti apie 50, iš kurių 25 ar 30 mirė, o kitų gyvybės ligoninėse buvo išgelbėtos.

Tūkstančiai žydų suimta ir patalpinta į koncentracijos stovyklas. Viso buvo suimta apie dešimtis tūkstančių, iš kurių šesį tūkstančių asmenų, po nuodugnaus tyrinėjimo policijos stotyje buvo paleista. Vienoje visi žydai buvo išklausinėti. Kai kurie iš jų buvo vidurnaktyje priekelti iš guolio ir kamandėjami. Kiti sulaukė gatvės ir nugalėnus į policijos stotį, buvo kamandėjami iki ryto.

Gerhard Gesell, paskirtas vyriausiu advokatu apdraudus kompanijų tyrinėjime.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVERgreen 7-7840

Published daily except Sundays and Holidays by

Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Table with subscription rates: Brookyln ir užsienioose: Metams \$7.00, Pusei metų \$3.75, Trims mėnesiams \$2.00, Vienam mėn. \$0.90

Visais reikalais adresuokite: Lithuanian Press Corporation, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

JUNGTINĖS BALTIJOS VALSTYBĖS

(Diskusinis straipsnis)
1934 m. gruodžio 30 d. tarp -legioninės Lietuvių-latvių-estų komisijos posėdy, New York'e estas Jan Torpats skaitė ilgoką referatą, kame jis siūlė visų trijų tautų nepriklausomybės karų veteranams pagaminti jungtinę rezoliuciją ir ją pasiūsty visų trijų valstybių buvusių savanorių organizacijoms. Toje paskaitoje p. Torpats karštai ragino negyventi smulknomis, nesivadovauti pavydu ar tautiniu egoizmu, bet rimtai galvoti apie ateitį. Jo paskaita baigėsi atsišaukimu — sudaryti Jungtines Pabaltijo Valstybes is Lietuvos, Latvijos ir Estijos, Jungtinių Amerikos Valstybių pavyzdžiu.

Jis nurodinėjo, kad mitų sienos ir atskirų valstybių konkurencija užsienio rinkose ne ką gero teikia Pabaltijo tautoms. Paskaitininkas buvo ekonomistas, baigęs Columbia universitetą New York'e, ir jis plačiai argumentavo ekonomijos motyvais, kurių aš gerai nei neatmenu. Betgi jis argumentavo ir saugumo sumetimais, apsigynimo galimybių svarstymu, politine būkle. Tas pasiūlymas tās laikais mums atrodė per daug drastiškas, radikališkas, tad nutarta kuriam laikui atidėti, pastudijuoti projektą ir vėliau kreiptis į atitinkamas savanorių organizacijas. Pabaltijo valstybės buvo vos tik besudariusios "bendradarbiavimo" sutartį. Atsimenu, kalbėjau apie tai vienam aukštam Lietuvos valdininkui. Jis keistai pasišiūrėjo. "Atsižadėti nepriklausomybės? Niekados!" Aš atvirai pasisakiau, kad tuo klausimu nesu susisτάtes.

Tas pasikalbėjimas buvo 1935 metais, kai žmonija dar piktindavosi, jei kuri valstybė sulaužydavo sutartį (sav., pagrobdamą kaimynų sostinę ir žemes), jei kūr žiauriai okupantai išmėsdavo mokyklas ar prieglaudus laukan (k. a. vokiečiai šiluose 1919 m. ir lenkai Vilniuje 1921 m.), jei kur žmones šaudydavo, kunigus žudydavo arba varydavo miškų kirsti. Tuo laiku kiek keista atrodė, kad susirinkime tu vyrų, kurie ginklu kovojo už savo tautos nepriklausomybės atsteigimą, buvo kalbama apie unią, federaciją, kaip ir nepriklausomybės "atsižadėjimą". Nesu nei dabar susisτάtes. Bet — verta pasvarstyti.

Vidury Europos buvo stambi 15 milijonų gyventojų valstybė, turinti didelių turtų, — anglių, geležies, vario, ginklų, amunicijos, lėktuvų dirbtuvių, — pagarsėjusi savo tolerancija, demokratiška santvarka. Jos padėtis buvo svarbi ekonomiskai, politiskai ir strategiskai. Jos politikai loždavo svarbias roles tarptautinėje arenoje, pirmininkaudavo Tautų Sąjungos posėdžiams. Pati valstybė buvo skaitoma galinga kariniu atžvilgiu, kariuomenė moderniskai ginkluota, drausminga, narsi. Jos bijojo Austrija ir Vengrija, buvę persekiojtojai. Ji turėjo artimus ryšius su kitomis karinėmis galybėmis. Prekyboje, ji užkariavo svarbią poziciją užsienioose, ka dir atkirsta nuo jūros.

Betgi, už kalnų gyveno gobšus kaimynas. Tas kaimynas užsigėidė turtų ir galybės. Krikščioniškos tautos sūnus, to kaimyno valdovas nusikratė visko, kas tik buvo žmogui šventa pagal Kristaus mokslą ir užsigėidė valdyti žmoniją, — ne meile, bet grąšinimais, baime, kerštingumu, ginklu. Ir tas jam pavyko. Neseniai tas gobšus kaimynas atėmė didelius žemės plotus, — visas žemes, kur tik buvo anglių, geležies ar kitokių turtų, sagnaiė ramia valstybe. Jam talkon atėjo nepasotinami lenkai. Valstybė išdraskyta, nuskurdo, sunyko, tapo kaimynų baudžiauninke. O kaimynai tebešlėsta, savo kul tūringumą demonstruoja langų daužymu, kunigų mėtymu pro langus, kaukimas, knygų deginimu, minties laisvės užgniauzimu, koncentracijos stovyklomis...

Stagiai pranyko Europoje teisė, žmoniškumas, sutarčių gerbimas, laisvės, grįžtama prie barbarizmo. Pasaulis nuostojo stebėjęsis, naujus smūgius flegmatiskai sutinką, pečiai pasitraukia, — nebėra ko daugiau stebėtis. Deja, Lietuvai tenka su tuo baisiuoju kaimynu ir jo talkininku greta gyventi. Česlovakijos likimas ir pasaulio opinijos reakcija verčia pagalvoti ir apie tai, kas prieš porą metų atrodė keista, nęgalima. Jei Lietuva, Latvija ir Estija sudarytų vieną valstybę, tai būtų diktokas blokas. Toje valstybėje susyk būtų virš 5 milijonų gyventojų, eilė svarbių uostų, geležinkelių, laivų. Visos trys tautos yra pagarsėję savo narsumu, proto šaltumu, gabumais įvairiose gyvenimo srityse. Jas paglemžti — ne juokai. Visose trijose valstybėse jau dabar įsijyveno panaši valdymo sistema. Kultūrinė lygmė yra vienoda. Teisinė sistema labai panaši. Žmonės tolerancija persisunke. Gamybos srityse veik nėra savitarpio konkurencijos. Jau XIX šimtmečiu, tautinio atgimimo laikais, dr. J. Šliupas svajoto apie Lietuvos-Latvijos unią. Nuo pat Lietuvos nepriklausomybės laikų būdavo bendradarbiavimo veiksmų (ir latvių išsišokimų, kai tą valstybę valdė nelatviškos kilmės žmogus). Nuo 1934 m. pradėta arčiau bendradarbiauti, betgi nepakankamai glaudžiai. Šių metų įvykiai arba sustiprino bendradarbiavimą ir išsivystys į vienokio ar kitokio pobūdžio unią, arba izoliuos Lietuvą nuo jos kaimynų žemiuose. Kaip čekų politikai demokratiškes ir tautinio išdidumo laikais nesugebėjo apsidrausti prieš skaudžius šių metų įvykius, taip ir Pabaltijo valstybių vyrai dėl savo tautinio egoizmo nenumatė ateities ir ligi šiol neparuošė glaudaus bendradarbiavimo. Dabar tautinis egoizmas gali bendravimą nutraukti visiškai, nes vokiečių ir lenkų intrigantai jau seniai ta kryptimi pina pinkles. Taigi, Česlovakijos likimas arba pamokė Pabaltijo politikus, arba visiškai juos apjaukino. Artimoji ateitis parodys.

Man atrodo, kad visišką Pabaltijo valstybių federaciją klausimas rimtai svarstytinas, ir tai skubiai. Imant J.A.V. pavyzdžiu, galima būtų sugalvoti valstybei reprezentacinį vardą. Atskiros trys valstybės galėtų kas sau valdyti, turėti teritorines kariuomenes, seimus, kabinetus, prezidentus, o visai valstybei — bendrąjį senatą ir seimą, federalinę armiją ir laivyną, ministerijas užsienių, apsaugos, prekybos ir kitoms reikalams. Federaliniai valdininkai galbūt turėtų mokėti bent dvi arba ir tris valstybės kalbas. Ar federacija reikėtų "nepriklausomybės atsižadėjimą"? Ar gal tai būtų nepriklausomybei didesnė kolektyvė garantija? Tik kaip kurias sritis paverdė federalinei valdžiai, vis vien tuos reikalus risti ne kas kitas, kaip tik visų trijų dailinių atstovai. Senate visos trys valstybės galėtų turėti po vieną skaitelį, o seime — porcinę reprezentaciją pagal gyventojų skaičių. Leiskime Lietuvai ir kitų Pabaltijo tautų žmones pasvarstyti šiuos sumanymus, ir patys pasvarstykime (žinoma, mūsų muomonė vargiai nulems). Adv. K. R. Jurgėla

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS

Svajonių Sapnai

Jau atėjo laikas, kuomet turėsim pasakyti: sudie vasarė! su visais tavo malonumais! Bet gamta rudens metu dar gražesnė: gojuose ir miškuose lapai nudažyti tūkstančiais spalvų. Jokių artisto teptukas nesugebėtų tos visos grožės ant audeklo sukuopti. Neuzilgo daugeliui miesto gyventojų bus neįmanoma aplankyti platieji laukai ir miškai, bus nežinoma žiemos šalčių atmosfera. Gyvenimas kasdieną pasunkės, rūpesčiai užguls vasaros metu laisvai svajojusias mintis. Žiemos sezonas priverstinai reikalauja didesnių išlaidų, su kuriomis ir rūpesčiai padidėja.

Žinome, kad gyvenimas su kiekviena diena keičiasi, taip pat ir mūsų padėtis kitėja. Kūdikis virsta vaiku, žengia į pradinę mokyklą; vaikai virsta vyrais ir pradeda savarankiškai tvarkyti savo reikalus. Įstoje į universitetus, tikisi artimoje ateityje būti kitiems vadais, įvairiose gyvenimo srityse ir profesijose. Doktorai slaugės, teiks pagalbą sergantiems, mokytojas pasiims auklėjimą, mokymą jaunosios generacijos. Kiti stoja į karišką tarnybą, pasiryžę ginti savo tėvynę, jei reikalinga atiduoti gyvybę už savo šalį. Kiti stoja religiniais vadais, mano prisidėti prie abelno auklėjimo žmonių, kurie dar nespėjo nuodugnai suprasti gamtos paslapčių ir yra reikalingi dvasinės vadovybės.

Nežiūrint kokio auklėjimo, kokio išsilavinimo žmogus nebūtų, kokiai religijai ar partijai nepriklausytų, visi ieško geresnio rytojaus. Be ekonominio geresnio gyvenimo, ieško ir dvasinio pasitenkinimo. Tas dvasinis pasitenkinimas randamas kultūrinėse įstaigose, kaip antai: meno, gamtos ir kituose muziejuose, knygynuose, krutamuose paveiksluose, dramose, teatruose, operose, koncertuose, net paprastuose susiėjimuose, prakalbose, paskaitose, vakarienėse, baluose. Abelnai dvasinio pasitenkinimo ieškoma draugijoje. Vienas iš svarbiausių to draugijinio pasitenkinimo, tai susiradimas artimos ištikimos širdies, patikėtinu gyvenimui draugą ar draugę.

Tokis gyvenimas yra surištas su meile, tokia meile, be kurios jokis gyvas sutvėrimas negali išsivystyti ir negali būti laimingas. Meilės troškta ne tik jauna mergaitė, ar pilnas

energijos jaunikaitis — troškta jos viduramžiai žmonės, seneliai, žmonės neapsisvię ir didžiausi pasauli mokslinčiai. Kiekvienas sveikas, normalus gyvūnas troškta mylėti, o dar labiau būti mylimu.

Meilės pasaulyje nestoka, jos yra perversūs; kur tik nesikreipsi meilės pilni žemės kampai. O vienos žmonės jos neranda. Jei ir randa, tai nemenkai turi pastangų padėti ką mes vadiname meile ir matome iš paviršiaus, tai tik civilizacijos nustatytą formalumą. O tikroji meilė kur tai glūli pasislėpusi, nesimėto pakampėmis. Meilė yra tokis dalykas, už kurį netik civilizuoti žmonės kelia kovą, bet ir šiaip gyvūnai gan žiauriai kovoja.

Pirmau pastebėjau, kad su kiekviena diena, kiekvienam iš mūsų iškyla vis nauji ir nauji reikalai. Svajonių sapnai keliausi aukščiau debesų, palikdami mus čion, prie žemės paviršiaus susirasti sau laimę.

VILKAI SIAUCIA

APSKAS. — Šiomet miškingose vietose neapsakomai daug priviso vilkų ir šerūnų, kurie dergia ikininkų turtą. Pavyzdžiui, Apško valsčiuje šiuo mėnesiu 200 vilkų gauja. Šiomis dienomis vilkai užpuolė lauke besiganancias avastes ir vietoje suplėdė 15. Valstiečiai kreipėsi storastijon, prašydami apsaugos.

NEGIRDĖTAS PASAULY ŽIAURUMAS

Pasiekiačius žinias iš Vokietijos pradėdi žmogus manyti, kad Europa grįžta į priešistorinius žiauriausio barbarizmo laikus. Pakvaišęs Lenkijos žydėlis nušovė Paryžiuje Vokietijos ambasados sekretorių ir tas uždegė tokį keršto gaisrą Vokietijoje prieš žydus, kad prisieina stebėtis civilizuočių žmonių sužvėrijimu.

Lūdniausias tas faktas, kad Vokietijos valdžia suplanavo žydų pogromus ir suorganizuotas fiacių gaujas paleido darban žiauriausiai terorizuoti žydus. 36 valandų laikotarpiu daug žydų užmušta ir sužeista bei milijonus markių padaryti nuostriai sunaikintu žydų turtu. Maža bėliko nepalietusių Vokietijos valstybėje žydų sinagogų. Dauguma jų visiškai sunaikinti ir dinamitu išsproduota. Žydų namai sunaikinti, baldai išmesti į gatves, sulaužyti ir sudeginti.

Suplanuoto prieš Vokietijos žydus teroro daugelis negalėjo iškentėti ir patys žydai žudėsi. Tik vienoje Austrijos sostinėje Vienoje pradiniams apskaitliavimais nusizudė 21 žydas. Munchėje žydas bankierius su žmona išsoko pro langą nuo ketvirtos aukšto ir nusizudė, kuomet naciai pradėjo briautis į jų namus. Kai žinoma, iki šiol Vokietijoje buvo dar pasilikusių apie pusę milijono žydų, kurie yra Vokietijos piliečiai, arba nuo seniai apsigyvenę Vokietijoje žydai.

Po 36 valandų žiauriausio prieš žydus teroro, Vokietijos propagandos ministeris Goebels paskelbė, kad teroras baigiamas ir prasideda žydų persekiojimas valdžios vyknamomis priemonėmis. Spėjama, kad daug žydų bus deportuota iš Vokietijos, kiti bus pasiūsty į koncentracijos stovyklas. Žinios skelbia, kad tų 36 teroro valandų laiku suareštuota apie 25.000 žydų.

Beskaitant tokias žinias nejučiomis pradėdi žmogus abejoti: nejaugi mes gyvename dvidešimtojo amžiaus civilizacijos gadyneje? Nejaugi tas viskas gali įvykti savo kultūringumu besigiriantioj Vokietijoje? Juk čia panašu į ką tokį civilizuočiam pasauliui negirdėtą. Tokiems barbariško žiaurumo žinygams civilizuočioj Vokietijoje vargiai gali prilygti net laukinių žmonių žiaurumai.

Ištikro nelaiminga žydų tauta, kuri taip negailestingai visame pasaulyje yra teriojama ir žudoma. Bet gi kartu negalima nepriminti žydams, kad ir jų pačių akiplėšikumas bei neribotas saumyliskumas nemaža prisideda išauklėjimui kitose tautose neapykantos prieš žydus. Neribotu savo agresyvumu visose gyvenimo srityse patys žydai neišvengiamai kursto kitų tautų žmonėse neapykantą prieš save. Kol patys žydai nesužmonės, kol neatsižadės akiplėšikumo, tol jie visų tautų bus nekenčiami ir persekiojami.

SPAUDOS APŽVALGA

Lietuvoje Giedrėja

Katalikų Amerika šviesiomis akimis žiūri į vidaus politikos būklę Lietuvoje. Sako: "Kiek privatinuose laiškuose patiriame, Lietuvoje laukiam stambių permainų vyriausybėje. Ryšium su įvykstančiais prezidento rinkimais spėjama, kad galinti būti sudaryta nauja vyriausybė, turinti kraštė plataus pasitikėjimo. Visiems aišku, kad nauja Europos padėtis reikalauja iš Lietuvos realios politikos su saugiais planais ateičiai. Jei būtų pasiekta vidaus vieningumas, visi pasidžiaugtume. Todėl mes visai nenustebtume, jei Lietuvos vyriausybės priešakyje, greta prez. Smetonos, atsirastų tokie asmenys, kaip Stulginskis, Voldemaras, Grinius, Šležičius, Sakenis, Jurgutis, Rastikis, Pakštas, M. Biržiška, Z. Stankus ir panašūs".

šviesos meta Naujienų korespondentas. Sako: "Mat, viena jo knyga išleista Sovietų Sąjungoje, tai vieton atlyginimą užmokėti (Sovietų Rusija draudžia išvežti aukšą iš krašto), pasikviesti pas save į svečius. Sovietų Sąjungos pasuntinybė Lietuvoje prezidento rinkimais spėjama, kad galinti būti sudaryta nauja vyriausybė, turinti kraštė plataus pasitikėjimo. Visiems aišku, kad nauja Europos padėtis reikalauja iš Lietuvos realios politikos su saugiais planais ateičiai. Jei būtų pasiekta vidaus vieningumas, visi pasidžiaugtume. Todėl mes visai nenustebtume, jei Lietuvos vyriausybės priešakyje, greta prez. Smetonos, atsirastų tokie asmenys, kaip Stulginskis, Voldemaras, Grinius, Šležičius, Sakenis, Jurgutis, Rastikis, Pakštas, M. Biržiška, Z. Stankus ir panašūs".

Nėra abejonių, vienybė Lietuvos vidaus politikoje labai teigiamai paveiktų Amerikos lietuvių visuomenės ūpui. Tada ir Amerikos lietuviai galėtų sėksti visnomeninio kooperavimo kelių.

Vazinėjo ne Savo Pinigais

Mūsų kairiųjų laikraščiai pasididžiudami etavo Lietuvos rašytojo Cvirkos kelionės įspūdžius Sovietų Sąjungoje. Deja, ne viskas auksas, kas keliauja į tas keliones truputį

Lenkijos ir Lietuvos Praeitis

Drauge vienas bendradarbis vykusiai primena poeto Mičkevičiaus pareiškimą: "Lenkijos praeitis skandaliska, o Lietuvos — romantiška". Vyt. Širvydas

Atvyks kauliečių mokytojų ir mokinių ekskursijos

VILNIUS. — Kauno laikraščiai rašo, kad į Vilnių ketina atvažiuoti dvi kauliečių ekskursijos, kurių vieną sudarys Kauno vidurinių ir pradžios mokyklų mokytojai, kita — Kauno Aušros gimnazijos mokiniai. Abi ekskursijos Vilniubizga. Į tas keliones truputį

LIETUVIŲ KALBOJE LITERATŪRA

Rašo JONAS POŠKUS, Jr.

(Tęsa)

Jie visi rūpinosi pagaminti maldų knygas ir syti. Jiems rūpėjo tik tikėjimas: o kalba jiems šv. Raštą išverti, giesmių ir Katekizmų priėmimo tik priemonė. Naudojosi gotišku ir vokišku šriftu. Didžiosios Lietuvos protestantai rašytojai to paties siekė.

Visi šitie rašytojai yra kilimo Didžiosios Lietuvos, tik mokėsi ir rašė Mažojoj Lietuvoj. Žymiausias rašytojas Mažosios Lietuvos kilimo yra Jonas Brekūnas (gimęs 1536 m. — miręs 1602 m.). Jis gimė ir augo Prūsų Lietuvoje. Teologijos mokėsi Karaliaučiaus universitete. Iš pradžių buvo klebonu Labguvoje, o Vilentui mirus buvo lietuvių klebonu Karaliaučiuje. Jis parašė keletą tikybinių knygelių. Svarbiausias jo darbas tai: "Postilla", išleista 1591 m. Šis jo veikalas nėra jo grynas darbas, tai švento Rašto vertimas, tik šitas veikalas nebuvo išspausdintas.

Jų visa svarba ta, kad pramynė lietuviškam rašui kelią, pakėlė lietuvių kalbą iš apsnūdimo.

LIETUVIŲ RAŠŲ PRADŽIA DIDŽIOJOJ LIETUVOJ

XVI amž. įsigalėjęs Prūsų Lietuvoje protestantizmas pradėjo skverbtis į Didžiąją Lietuvą. Jo šalininkų skaičius augo ir stiprėjo. Katalikų dvasiškija rūpinosi atsispirti naujai srovei. Tam tikslui Vilniaus vyskupas Protasavičius 1569 metais pakvietė iš Vakarų Europos vienuolių jezuitų ordiną. Šie atvykę Lietuvos rūpinasi švietimu, įkuria įvairiose vietose mokyklas, o po 10 metų įkuria ir Vilniaus akademią. Mokyklose dėstomoji kalba yra lotynų kalba. Todėl jie nejučiomis ištūmė lenkų kalbą. Pirmieji Lietuvos rašytojai ir buvo jezuitai.

Reformacijos banga sužadino visą Lietuvą. Kaip apsnūdus buvo Lietuva rodo ir šis reiškinys. 16 šimtmečiuje visoj žemaičių vyskupijoje rasta tik 7 ištikimi kunigai. Tokioje padėtyje užėmė vyskupo vietą Merkėlis Giedraitis.

Jis patis ėmėsi uoliai darbo, surado ir pagalbinkus. Pasisavino tą patį ginklą, kuriuo kovojo ir protestantai. Toks jo darbininkas buvo kun. Mikalojus Daukša.

Daukša buvo žemaitis. Bet kur kunigas Daukša gimė nežinoma. Jis vyskupo paragintas išvertė "Ledesmos" katekizmą 1595 m. ir Vuiko "Postilla". Jo kalba daug gyveninė už protestantų rašytojų, jis jau vartojo nosines, ne tik kamienė, bet ir galūnė. Jis visur stato kirkius. Jo raštuose mes dar teberandame kai kurias senoviskās formas. Labai svarbi jo prkalba "Postilla". Nors ji parašyta lenkiškai, bet labai gražiai išrodo gimtosios kalbos branginimo reikalą. Daulšos prkalba "Postilla" s vertime — Daukša — koks naudingas būsiąs jis vertimas, nes daug dar lietuvių nemoka lenkiškai, nors nemažai yra

dvasiškų ir didikų jau ją mokančių. Nėra pasaulyje nei vienos tautos taip apsilėdusios, kuri išsižadėję savo žemės papročius ir kalbos. Visos nuo pradžios tautos stengėsi turėti savo kalbą įstatymus, istoriją ir šiaip kasdieniniams reikalingą ją vartodavo. Ji yra kiekvienam prigimta, kaip ir paukščiui jo dainelė.

Cimtoji kalba yra meilės ryšys, vienybės motina, pilietiskumo tėvas ir valstybės sargas.

Ją gina žmonės su kardu rankoje. Ji palaikė dideles Persų, Rymo, Arabų ir Graikų valstybes. Dėl prigimtos kalbos nemokėjimo menkai buvo ir krikščionybė Lietuvoje išsiplatinusi. Atsižadėdamas savo kalbos žmogus, atsižada pat; savo dalies. Dauska nenoris niekinti kitų, o ypač lenkų, bet negalįs pakęsti savo kalbos atsižadėjimų.

KONSTANTINAS ŠIRVYDAS

Konstantinas Širvydas gimė Aukštaitijoje tur būnt Vilkmėrgės apskrityje (1564-1631) gale 16-jo šimtmečiu. Jis jaunas dar būdamas (11 metų) įstojo į Jezuitų ordiną. Gerai mokėjo graikų ir lotynų kalbas, žinoma, ir savo prigimtają lietuvių kalbą. Vilniaus akademiėje dėstė šv. raštą. Vilniuje jis buvo žinomas kaip geras pamokslininkas.

Svarbiausias jo darbas: "Dictionarum trium linguarum." lietuviškas, lenkiškas ir lotyniškas žodynas. Be to, jis gražiai lietuviška kalba parašė pamokslus "Punktai sakynių". Spėjama, kad jo darbas bus ir lietuvių kalbos gramatika "Clavis linguae Lituanicae".

REFORMATŲ KALVINŲ RAŠTAI DIDŽIOJOJ LIETUVOJ

Didžiojo Lietuvos stipriau už protestantizmą įsigalėjo kalvinizmas. Šio mokslo centrai buvo Biržai ir Kėdainiai. Jie stipriai įsigalėję 17-to amžiaus pradžioje, steigė savo mokyklas ir spausdino tikybinius raštus lietuvių kalba. Žymiausi jų leidiniai yra: "Morkano, lietuviška Postilla", išspausdinta 1600 m., ir "Londono biblija".

Prūsų Lietuvoje toliau tęsiamas protestantų kunigų darbas: verčiamos ir rašomos giesmės, katekizmai, verčiamos šv. raštas. Nėr įsakymai dažnai buvo skelbiami lietuvių kalba. Didžiojo Lietuvos dėl švedų karų ir bajorų lenkėjimo beveik viskas sustojo. Dirba jezuitai, bet ir tie mokyklose dėsto lenkų, lotynų kalbą. Įsivyravę "nakeronizmas. Kokia tų laikų kalba, rodo ir patys parašytojai veikalų vardai, kaip antai: Alforius, Duchanais, Kvepiandis myros, Bro-ma atverta ing vėcnastj ir t.t.

17 ir 18 amžiaus pirmoje pusėje literatūroje nieku nepasizymi. Kalbos atžvilgiu raštai stovi žemiau už 16 amžių. Spausdinamą daugiausia gėmynai. (Bus daugiau)

TRUMPAI ĮVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Europos 4 ir jų Amžius

Kaip jau yra žinoma, kas daugiausiai Europą valdo ir maino Europos žemėlapi. Jie yra: Anglijos Chamberlain, 69 metų. Atstovauja 486.726.503 asmenis. Francijos Daladier, 54 metų, atstovauja 102.161.779 asmenis. Italijos Mussolini, 55 metų, atstovaujantis 58.568.846 asmenis. (įskaitant ir kolonijas. Vokietijos Hitleris, 49 metų, atstovaujantis 71.903.285 asmenis. Iš šių keturių Hitleris yra jauniausias. Tik nežinia, kuris iš šių keturių yra gudriausias ar kvailiausias? Atrodo, kad Hitleris turi abu tuos du žodžių pasakymus.

Meksikoje stipriausia radijo stotis

Kiek atstu nuo Meksikos miesto slapta policija susekė kalnuose vieną pastatytą labai stiprią radijo stotį. Ji buvo tokia stipri, kad visi kiti namuose priimtuvai tik ir galėjo ją vieną ko geriausiai girdėti iš visų kitų stotijų, bet nebuvo galima suprasti, kas buvo sakoma, tai tik gadinavo visų kitų stotijų pranešimus.

Iš pradžių buvo manoma, kad tai japonų darbas, bet pasikliau, yra mesta kaltė ant Trotskio. Kuris dabar gyvena Meksikoje. Bet susekta, kad Meksikos kai kurie valdininkai apie tą slaptumą žinojo.

Dabar pas Hitlerį

Keletą metų atgal, kada Mussolini pradėjo labiau pūstis, tai veik visų mažesniųjų valstybių ministrai važinėjo daugiausiai į Romą tartis įvairiais reikalais.

Dabar, kada Hitleris netikėtai išsiūtė dar daugiau už Mussolinį, tai visų valstybių ministrai šuoliais bėga į Berlyną pas Herr Hitlerį. Kalbama, kad Berlynas Turkijai paskolines \$60.000.000. Atrodo, kad Balkanų valstybės pradeda daugiau glaudisiti prie Hitlerio.

Yra gandų, kad ir Lenkijai Berlynas yra paskolines didelę sumą pinigų.

Kur tie "tautininkai" mano nueiti

Ryšium su įvykusia vakariene Cornish Arms viešbutyje, New Yorke, spalio mėn. 16 d., kurioje buvo gražiai pagerbti iš Lietuvos svečiai mjr. S. Narušis su žmona, K. Obolavičius ir J. Valaitis. Virš minėtų vakarienę surengė neseniai atsiradusi vadinama Amerikos Lietuvių Sąjunga, Brooklyno skyrius (kartais jie škelbiasi įdedami tautininkų vardą) ir prie šio rengimo skelbimuose buvo pažymėta, kad ir vietos Amer. Lietuvių Tautininkų Klubas kartu rengia.

Šiuo tautininkų klubo reikalui aš pats asmeniškai pareiškiu, kad Tautininkų klubo vardas čia visai netiksliai įsivėdė. Sąjungiečių skyriaus pirmininko užprašytas klubas prisidėti prie rengiamos vakarienės, klubo valdybos dauguma narių sutiko ir paskyrė į komisiją du valdybos narius Pr. Narvydą ir V. Vyšnių. Po kelios dienų buvo susauktas bendras vakarienei rengti komisijos susirinkimas. Tame susirinkime pastebėta sąjungiečių slapti pasikurdėjimai. Klubo atstovams buvo pasakyta, kad daugiau nėra ką aptarti ir kitą kartą bus vėl saukiamas kitas susirinkimas. Ir taip be jokio aiškumo nutarimo, teko susirinkimą apiešti.

Po trumpo laiko jau nugirsta, kad jau viešbutyje paimta vieta, vakarienės tikietai atspausiti ir tas viskas daroma be Tautininkų Klubo žinios ir be aiškumo sutarimo. Reikia, klubo išrinkta komisija buvo visai

ignoruota. Aš asmeniškai paaiščiau klubo pirmininkui viešai pareiškiama, kad atsistatydinti iš komisijos. Iš karto aiškiai buvo įtaujama, kad čia kažkas vyksta neaiškiau, nes sąjungiečiai daugiau vengė susieiti į pasitarimus.

Zinoma, jų pačių triūsų ta šauni "tautinė" su raudonu pamarginimu vakariene įvyko be tautininkų klubo dalyvavimo.

Tos vakarienės atgarsis dideliai nustebina. Už svečių garbės stalo buvo pasodinta ir komunistų atstovai. Tai stebėtina.

Matyti, kokią gerą pradžią Amerikos Lietuvių Sąjungos skyrius padarė. Verta laukti komunistinių vakarienių ir patekusi už jų garbės stalo pasakyti išvažiujantiems į Rusiją, kad Stalinas daugiau susimylėtų vargšų darbininkų ir daugiau pristatęs prie sienų jų nebešaudytų.

Ar tie jau komūnos prisigėrę "tautininkai" nebeužėjo tautininkų klubo vardo visai suteršti, jeigu klubas oficialiai būtų toje vakarienėje dalyvavęs? Vincas J. Vyšnius

IŠ LIETUVIŲ POLITINIO VEIKIMO

BALTIMORE, Md. — Šių metų rinkimai labai susidomėjo vietos lietuviai ir veikliai dalyvavo priešrinkiniame vaizuje. Daugiausia veikė L. D. Klubas, kuriame daugiausia susisipietė lietuviškos inteligentijos, bei profesionalų, kaip tai: advokatų, gydytojų, vaitininkų, inžinierių ir šiaip inteligentiško jaunimo pilno pasiryžymo.

Šis klubas susideda didžiulio iš čia gimusių ir augusių jaunuolių, tačiau vadais turi išrinkę du ir du. Klubo prez. St. Janušas atėvius, vice-prez. dr. J. Bučnis čia gimęs, adv. N. Rastenis atėvius, adv. T. Grajauskas čia gimęs dr. J. Bučnis ir adv. T. Grajauskas yra lanke Lietuvai ir neblogai vartoja lietuvių kalbą.

Spalio 5 d. L. D. Klubas buvo surengęs lietuvių salėje masinį susirinkimą, kuriame kalbėjo visi demokratų kandidatai ir valdiškas vietas. Lietuviškai kalbėjo adv. Rastenis ir dr. Bučnis. Susirinkimą vedė adv. T. Grajauskas.

Antras, tai P.L.R. Klubas, kuriam vadovauja teisėjas W. F. Laukaitis. Šis klubas lapkričio 6 d. buvo surengęs lietuvių salėje šaunų bankietą, kuriame dalyvavo Marylando gubernatorius H. W. Nice, Gubernatorius H. W. Nice, VIENYBĖS skaitytojams yra žinomas, kuris pripažino Vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės dieną legalė švente Marylando valstijoje ir už tai apdovanotas L.D.K. Gedimino ordinu.

Po Lietuvių Moterų Piliiečių Klubu jubiliejinį iškilmių. Po demokratų ir republikonų truksmingų politinių parengimų, vietos lietuviai nekantriai laukia lapkričio 20 d., kurioje bus, gal pirmutinis Baltimorėje toks didelis koncertas, kurį rengia Dainos draugijos choras — lietuvių salės naudai. Šiame koncerte dainuos pagarsėjęs Amerikoje ir Kanadoje lietuvių dainininkas — detroitietis, Al. Vasiliauskas. Dainos draugijos choras su savo nauju mo-kytoju p. Klemensu Andreika deda visas pastangas, kad koncertas tikrai būtų tokiu šauniu, kokių ištikrųjų dar Baltimorėje nėra buvę. Nekalbant apie dramatinę tenorą p. Aleksandrą Vasiliauska, kuris tikrai sužavės atsilankiusią publiką. Taigi nepraleiskime progos ir visi kas gyvas dalyvaukime tame koncerte, kuriame išgirsite daug iš Lietuvos naujų žavėjančių dainų.

P. P. Juras

Štai naujieji 1939 metų Fordai V-8 automobiliai. — Viršutinis yra luksusinis keturimomis durimis ir apačioje dviejų durų, rengtas automobilis. Šių etų automobilių paviršius yra iš pagrindų pakeistas. Naujieji automobiliai yra nuo 85 iki 60 arklio jėgų. Kiekvieno paviršius yra plieninis. Nauji stabdžiai ir daug naujų patobūnimų galima matyti 1939 metų Forduose.

IŠ WORCESTERIO LIETUVIŲ VEIKLOS

WORCESTER, Mass. — Vietos Vilniui Vaduoti skyrius spalio 23 d. 3 val. popiet Lietuvių Ukėsių Klubo salėje minėjo 18 metų gedulingas Vilniaus užgrobimo sukaktuves. Kartu paminėjo ir Dariaus-Girėno 5 metų tragingas sukaktuves perskridus Atlanto vandenyną.

VVS skyriaus pirmininkas Ant. Janušonis atidarė minėjimą pabrėždamas tikslą šio rengto minėjimo ir perstatė kalbėti p. J. Valaitis iš Brooklyno, N. Y., kuris tik "ka neseniai grįžęs iš Lietuvos, kur šią vasarą viešėjo keletą mėnesių. P. J. Valaitis kalbėjo gana įspūdingai. Jo kalba buvo dviejams atvejams. Kalbų protarpiais vietos veikėjas jaunuolis Ant. Matijoška skaitė referatą apie Darius ir Girėną. Referatas skaitytas gana platus ir nušviečiantis Lietuvos Didvyrių darbais ir jų pasišventimą paukojant net savo brangias gyvybes.

Pasireiškiantis naujas veikėjas jaunuolis Jonas Doda deklamavo eilėraščius apie Spalio 9-tos dienos, prisiminimą. Deklamacijos publikai labai patiko.

Pertraukos metu buvo renkamos aukos. Aukų surinkta 13 dolerių. Publikos buvo vidutiniškai. Galėjo būti daugiau, gal buvo priežastis, kad buvo gražūs oras ir daugumas lietuvių buvo išvažiavę į laukus pasivažinėti. Bet visgi mūsų kolonija gražiai tą minėjimo vakarą atliko ir garbė priklausė pp. Ant Janušoniui, Ant. Matijoškai ir J. Dodai.

PHILADELPHIJOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Richmondo "garnių veikla"

Nelabai seniai nežinia iš kur į mūsų apylinkę atskrido ilgakojis garnys į Lietuvių Ukėsių Pagelbinio Klubu jaunųjų šeiminių pp. Kruopių šeimą. Atskridęs svečias, paliko ponams Kruopiams gražią dukrelę, kuri jų šeimos židiniui suteikė daug džiaugsmo ir laimės.

Kartą atskridęs į šią apylinkę duosnusis ilgakojis, nepasitenkino palikęs lauktuvų vieniems, jis užsuko ir į ponų Jackų namus, taipogi, palikdamas gražią dukrelę — tėvams džiaugsmą.

Kanados vienminčiai

Zmonės sako, kad: geriausias vėliaus nei niekada. Prisilaikydama šios mums lietuviams žinomos patarlės — sveikinu Kanados, Toronto lietuvių mūsų vienminčius. Spaudžiu dešinę S. Balčiūnui, E. Narušui, Pr. Matėjūnui ir kitiems, linkėdamas ir toliaus tęsti tautinio darbo vagą.

Įvyko SLA antro apskrčio suvažiavimas

Spalio 30 d. įvyko SLA 2-ro apskrčio metinis suvažiavimas. Dalyvavo 63 delegatai, atstovaujant apie 1500 narių. Suvažiavimas įvyko Lietuvių Piliiečių Klubu salėje, 12 Vernon St. Suvažiavimui pirmininkavo Ant. Kriaučiulis.

Išrinkta komitetas, kuris rūpintis organizuoti visus draugų klubus, kuopas į bendrą veikimą lietuvių klausimui ir kitas platus užsibrėžimas organizavimo jaunuolių ir tverimų vakarinių mokyklų.

Į valdybą išrinkti šie nariai: Ant. Kriaučiulis, pirm., vice-pirm. Jankus iš Dorchesterio, sekretorius Meraškevičius iš Lynno, išdinininku J. Dvareckas iš Worcesterio ir izdo globėjais P. Bratėna iš Dorchesterio ir ponias Minkienė iš Bostono. Organizatoriumi — Namakšys iš Bostono. Sekantis suvažiavimas nutarta šaukti South Bostonė.

Tą pačią dieną 2:30 val. vak. klubo salėje įvyko bendri pietūs. Pietūs surengė vietos SLA 318 ir 57 kuopos. Aušrelės choras vadovaujant muzikui Jonui Dirvelniui sudainavo keletą gražių dainelių. Vietos žymus (tenoras p. P. Skrickis padainavo gražiai solo. Pianu akompanavo p-lė Julija Rogailiūtė. Pietų metu kalbėjo dr. J. Pilka, Milton, J. Lekys, St. Mockus, P. Dragačius, A. Bokretėnas, J. Dvareckas, A. Kundrotas, A. Matijoška, M. Zemaitytis, A. Kriaučiulis.

Pietūs baigėsi gražioje nuotaikoje. Juozas Krasinskas

Garbė jums Toronto lietuviai, kurie neužmiršote mūsų tautinio dienraščio VIENYBĖS, kaip man papasakojo mano brolis, kad jį skaitote ir mylite.

Zydai pagerbė Lietuvos generalinį konsulą pulk. J. Budrį

Sekmadienyje spalio 30 d. čia gyvenantieji Lietuvos zydai ir jų Susivienijimas Lietuvos Zydų Amerikoje buvo surengė iškilmingą pokytį Lietuvos generaliniam konsului pulk. J. Budriui.

Ta proga gerbiamas svečias buvo atsilankęs į Lietuvių Muzikaliao namo bendrovės susirinkimą, kur pasidalino mintimis su mumis, Philadelphijos lietuviais. Su pulk. J. Budriui buvo draugiškai pasikalbėta šiandieniniais klausimais. Mes esame patenkinti tuo vizitu ir tikimės, kad gerbiamas svetys ateityje atsilankys į mūsų koloniją.

Bankietas ir šokiai

Padėkavonės dienoje, lap-

kričio 24 dieną, Lietuvių Muzikaliao namo salėje, SLA 135 kuopa rengia šaunų bankietą ir šokius. Šokiams grieš geras — didelis orkestras. Programoje numatyta ir keli kalbėtojai, kurių vienas yra iš New Yorko — Tėvynės redaktorius Kleofas Jurgelionis.

Visi kurie mėgsta linksmai laiką praleisti ir susitikus su savo draugais linksmai ir nuširdžiai pasikalbėti, atsilankykite tą dieną į Lietuvių Muzikaliao namo svetainę.

SLA 135 kuopos susirinkimas

Sekmadienyje, lapkričio 6 dieną, Lietuvių Muzikaliao namo svetainėje buvo SLA 135 kuopos susirinkimas. Susirinkime svarstyta bankieto reikalai ir buvo keliamas klausimas apie kėlimą SLA centro iš New Yorko į Pensilvanijos valstybę.

Šį reikalą kiek plačiau apkalbėjus, prieita išvada, kad jei jau atėjo laikas SLA centrą kelti iš New Yorko, tai geriausia vieta jo iškėlimui yra mūsų miestas — Philadelphia.

A. Tvaranavičia

SPALIŲ 9-TOS MINEJIMO APYSKAITA

BINGHAMTON, N. Y. — Spalio 30 dieną, įvyko Vilniaus Vadavimo Sąjungos vietinio skyriaus susirinkimas, kuriame komisija Spalių 9-tos rengimo pranešė, kad parengimas pavyko visais žvilgsniais.

Aukos buvo renkamos lėšų padengimui. Aukavo po \$1.00: M. Meškūnas, kun. K. Skrypkas, A. Lėpa, M. Kazlauskas; po 50 centų — O. Stumbrienė, P. Zemaitis, M. Chaplenas, Z. Zdanevičienė, S. Deveikis, S. Vainėkis, V. Virkaitis, M. Urbas, J. Kavaliauskas, T. Varkulienė, A. Klimas, M. Žikonis; smulkii aukų surinkta \$13.08. Viso surinkta \$23.08. Išlaidų buvo \$15.50. Viso nuo minėjimo liko \$7.58, kurie bus pasiųsti per Lietuvos generalinį konsulą J. Budrį Lietuvos Ginklų Fondui.

Minėtam susirinkime taipgi buvo apkalbėta pradėti iš anksto ruoštis prie Vasario 16-tos paminėjimo surengimo.

Koresp.

SUPAZINDINO ANGLUS SU LIETUVIŲ VEIKIMU

DETROITAS. — Antradieny, lapkričio 1 dieną, 1 val. po pietų, Ona Žilinskaitė-Aksomaitienė, kalbėjo iš The Detroit News radio stoties. Ona Aksomaitienė yra žinoma lietuvių veikėja, dažnai rašanti anglų spaudoje apie lietuvių gyvenimą ir jų reikalus.

The Detroit News radio stotis ir jų laikraštis yra vienas

iš didžiausių Detroito. Šio laikraščio radijo programoje Ona Aksomaitienė kaip tik ir kalbėjo apie lietuvių, jų organizacinį veikimą ir Lietuvą.

Detroito Ziedas

Aukos Apsigynimo Fondui

Generalinio konsulato N. Y. pakviltavimas Nr. 14.

1. J. Karalius iš Fort Belvoir, Va., jau nepirmą kartą atslūčia lietuvių tautos reikalams didesnę sumą \$25.00
  2. Bayonne, N. J., lietuviai per p. J. Navicką V. V. Sąjungai 25.00
  3. Vilhelmas Lazauskas iš Brooklyno 5.00
  4. Kunigas J. Peredna iš Dorchester, Massachusetts 1.00
- Viso \$56.00

"DIRVA"

Tautinis savaitinis laikraštis eina 23-ti metai Redaguoja žinomas rašytojas K. S. KARPIUS

Prenumerata metams: Amerikoje ..... \$2.00 Pusei metų \$1.00

Ekstra: kurie vasaros metu išsirašys DIRVA, už \$2.00 gaus per 15 mėnesių.

Susipažinimui viena laikraščio laida siunčiama dykai.

Adresuokite:

"DIRVA"

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

Vienybės knygyne galite pasirinkti geriausių knygų.

PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!

Nėra žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašalpa. Numirus — reikalinga pagalba likusiems šeimos nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neištinka. BŪK rūpestingai!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą — rytdieną! APSIDRAUSK save ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudos ir pašalpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo \$100 iki \$5,000.

LIGOJE pašalpa galima gauti nuo \$6 iki \$12 savaitėje.

NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus.

SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių.

BŪK tos didelės lietuvių šeimos nariu!

ISIGYK SLA Jubiliejinį Albumą! Tai graži, didelė, istoriška knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų SUSIVIENIJIMO turtas — virš \$2,000,000.

giminių ir pažįstamų.

BŪK to turto dalininku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje.

ALBUMO kaina \$5. SLA nariams — \$2.50.

PRISIRAŠYK prie artimiausios tamstai kuopos!

INFORMACIJAS galite gauti:

LITHUANIAN ALLIANCE of AMERICA

307 West 30th Street, New York, N. Y.

BALTIMORĖS LIETUVIAI BIZNERIAI IR VIENYBĖS DIENRAŠČIO RĖMĖJAI

O. BROOKS TAVERN

ALUS — VYNAS — LIKIERIAI
504 WASHINGTON BLVD., BALTIMORE, MD.

Lithuanian Federal Savings and Loan Ass'n.
Paskolos užtikrintos iki \$5,000.00
Kampas HOLLINS ir PARKINS STS. BALTIMORE, MD.

The NEW EMPIRE TAILORING COMPANY
MOTIEJUS MILAN ir JUOZAS MILAN, Savininkai
JUOZAS GUTAUSKAS, Vedėjas
744-750 N. EUTAW ST., BALTIMORE, MD.

JOHN GREBLIAUSKAS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
423 S. PACA STREET, BALTIMORE, MD.
Tel.: PLAZA 1350

Vienintelis Baltimorės Lietuvių Night Klubas
J. DEKENIS ir P. WEISENGOFF, Sav.
1417 W. BALTIMORE STREET, BALTIMORE, MD.
Phone: Gilmor 2010 Sokiai kas vakaras

CHAS. B. KUČAUSKAS IR SŪNUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
637 S. PACA STREET, BALTIMORE, MD.
Tel.: SOUTH 0083

Boulevard Battery ir Armature Service Co.
PETER B. KELLY, Manadžeris
517 WASHINGTON BLVD., BALTIMORE, MD.
Tel.: CALVERT 2938

KAZIMIERAS AKELAITIS

Lietuvių Marylando Profesionalų ir Biznierių Draugijos Pirmininkas

SIMONAS LEVONAVIČIUS

Kraucių dirbtuvės savininkas
516-21 E. BALTIMORE STREET, BALTIMORE, MD.

VIENYBĖ

IŠ RICHMONDIEČIŲ PADANGES

Mūsų kolonija užima didesnę plotą žemės, negu kitų Brooklyn priemiesčių kolonijos. Kad ir prie geriausių norų vienam korespondentui neįmanoma surinkti visos žinios. Kartais ir gan svarbūs nuotykių gali prasprūkti nepastebėjus.

Neseniai praėjo New Yorko valstybės ir miesto viršinių rinkimai. Tai nemaža valstybinė šventė, kaip galima visus nuotykius patirti, išgirsti? O mūsų dienraščio VIENYBĖS atsakomingsai vyriausiasis redaktorius, p. S. E. Vitaitis, teikdamas korespondentams patarimus, prašė žinias rašyti taip, kaip dalykai originaliai įvyko, nekisant savo nuomonės, simpatijų ar antipatių niekam nereikšti. Tik pasakyti, kur, kada, kas atsitiko, kas kaip kalbėjo, dainavo, sužalojo, nubaudė, apdovanojo, kas kur ko juokėsi, ar liūdėjo ir tam panašiai. Žodžiu sakant, korespondentas turi žymėti nuotykių taip kaip kad Rapolas Kručas traukia paveikslus, arba Motuzai filmuoja krutamus, net spalvuotus Lietuvos vaizdus. Tik taip pagamintos žinios ir korespondencijos yra tinkamos dienraščio VIENYBĖI. Nepaisykit, kad Laisvė ar kiti laikraščiai pilni

žinių, VIENYBĖI reikalinga teisingų žinių. Šitas redaktorius nusistatymas matomai veikia, nes daugelis vietos lietuvių žingeidėja teisingų žinių, perka ir skaito VIENYBĖ.

Aš nesenas žinių rinkėjas, tai norėčiau savo darbą ko ilgiausiai palaikyti, bandysiu prisilaikyti tą įsakymą.

Balsavimų dienoje p. X. Strumskis, senas demokratų partijos politikierius, kurį aną metų Labanas savo skundais nepajėgė iš vietos pašalinti, nors žmogus paprastes cigaras išdantų nepaleisti, šiandien turėjo apsiesti be rūkymo, nes piliečiams balsuotojams visus cigarus išdalino.

Senas VIENYBĖS štabo narys, Tarkos įkūrėjas, dabar Tarzano redaktorius, o jo sūnus Vitalis jaunimo skyriaus redaktorius, tai gudrus žmonės, sako, kad jie eis pavilninti visais keturiais balsais užtraukti, nes keturi balsai gali nulenti ir pačių rinkimų pasekmes.

Na, o pono P. Atkočiūčio namas, tai čigonų centras, čion kandidatai nemaža balsų laimėjo. Vienas dalykas, tai jau aišku, kad Džipsių karalienės jurėtkiška šypsena viską kontroliuoja ir balsavimų programą nustato.

Alliance Hall, manageris p. Wm. Shedlow, gyvena Jamaica. Jis sakosi daugiau priklausęs prie richmondiečių. Ką tik nepasivėlino balsuoti, mat, Alliance Hall iš vakaro buvo apie 600 svečių tai buvęs pavargęs, jei ne jo rūpestinga žmona, būtų pažadinus, tai vienu balsu būtų buvęs mažiau. Dr. B. K. Vencius gyvena ant kalnelio tarpe aristokratų, tai su paprastais piliečiais nemišio, nuėjo balsuoti visą eilę kapliukų žemyn nuspaudė ir užrietas kriukis.

Strimačių šeimos prie mūsų kolonijos negalima skaityti. Gyvena anapus geležinkelio, Wood Lane, vadinas, zanavykai, ir tai tik trys balsai—aš žinau, už ką jie balsavo, bet korespondentui negalima reikšti savo nuomonės.

Kitoje vietoje šio dienraščio pamatysime rinkimų pasekmes. Kas man galvoje, kas už ką balsavo.

A. B. S.

SERGA M. KEPALAITĖ

L. I. Birutės Merginų Klubas, gyvenanti 28-07 42nd Road, Long Island City, serga ir randasi šv. Jono ligoninėje. Ligonė gavo šaltį sėdėdama parke ir tas išsivystė į pavojingą ligą.

Linkime mūsų bendradarbei greitai pasveikti.
Bir. Merginų Klubas.

SUTEIKTI NETIKETUMAI

NEWARK, N. J.—Antanas Juodaitis, kuris visuomet yra labai užimtas kaip geras ir ilgu metų prityrimą turintis namų dažytojas ir kambarių dekoruotojas, visai nežinojo, kad jam sekmadienį, lapkričio 6-tą dieną sukako 50 metų amžiaus ir dėl to jo draugų būrys jam nežinant atvyko ir padarė surpizą, įteikdami atminčiai dovaną—laikrodėlį.

Mykolas Akialis, Jr. Newarko lietuviams žinomas laidotuvių direktorius, kuris taipgi neskaitė savo metų iki lapkričio 7-tos dienos, kurios vakare buvo pakviestas į savo uošvių Demskių namus ir kuomet jam čia buvo paliepta vienu sykiu užpūsti 30 degančių žvakučių, tai gerokai nustebo.

Mykolą Akialį sveikina ir VIENYBĖS štabas, kaip Amerikoje gimusių VIENYBĖS dienraščio skaitytoją.

VAKARIENĖ GIMTADIENIO PROGA

GREAT NECK, N. Y.—Lapkričio mėn. 5 d. Kasmočiaus salėje, 91 Steamboat Rd. buvo surengta puiki vakarienei Ieva Zorskienėi jos gimtadienio proga. Svečių vakarieneje dalyvavo apie 200. Publiką sudarė iš visų apylinkių: Brooklyn, Maspeth'o, Canarsie, Elizabeth, N. J., Port Washington ir vietos kaimynai ir artimieji draugai.

Aštunta valanda vakare salė jau buvo veik pilna žmonių. Reikėjo net daugiau stalų pristatyti. Po kiek laiko į salę buvo įvesta ir p. I. Zorskienė, kuri visai nieko nežinojo apie rengiamą jai pagerbimą. Ją įvedė jos draugai ir draugės. Šviesos dar šviesiau buvo uždegtos ir visi susirinkusieji sušuko "Happy birthday"...

Laikė vakarienės pasakytą eilę gražių kalbų ir išreikšta sveikinimų. Trumpai, bet gražiai pakalbėjo jubiliatės sūnus Jonas ir dukterė Francė. Jie savo kalbose sveikino savo motiną ir padėkojo už vakarienės surengimą ir visiems atsilankiusiems. Vakaro vedėju buvo V. Boza. Reporteris.

ŠILTAS RUDUO

Per šešias savaites buvo nepaprastai šiltas oras, taip kad pagražėjo gamta. Central parke ir kitose soduose pradėjo sprogti medžių lapai ir vaismedžiai krauti žiedus. Bet su šio mėnesio 8 d. įvyko staiga oro permaina, besišyps pavasariu medžiai nusigando, ir turės nukentėti nuo šalčio. Šiltas ir drėgnas sezonas be galo daug slogų žmonėms atgabeno, pasausėjus ir atvėsus orui, mažiau bus vaistinėms pelno.

NAUJŲ METŲ BALIUS SUTIKTUVIŲ RENGIA MOTERŲ VIENYBĖ

REISKIA PADĖKĄ

Ponia Ieva Zorskienė reiskia visiems širdingą padėką surengusiems jai gimtadienio proga gražų pokylį ir visiems atsilankiusiems ją pagerbti.

Nuosirdžia padėką reiskia ponai V. Šimaitienė už dovaną, dukrelei už gražų buketą gėlių, panelėms Slančiauskaitėi ir Ališkevičiūtei, ponai Slančiauskienėi, ponams Kasmočiams už prirengimą skanios vakarienės.

A. K.

RENGIAMAS ŠOKIŲ VAKARAS

Birutės Merginų Klubas rengia savo metinius antrus šokius sausio mėn. 14 d., 1939, Grand Paradise salėje. Tikietų kaina 55 centai. Prie durų 65 centai.

Atsikreipiame į visus klubus ir organizacijas tą dieną nerengti parengimų. Mes kviečiame plačiąją publiką dalyvauti mūsų didžiuliam parengime ir linksmam praleisti laiką, kaip kad visuomet praleidžiame mūsų pasekmingai surengtose pramogose.

Visi įsidėmėkite datą—sausio 14 d. 1939.

Birutės Merginų Klubas.

ŠIŲ DIENŲ APSAUGA

Didžiausias skaičius nelaimių ir pradimas gyvybių atsitinka gatvėse ir važiavimo keliuose. Tas pareina nuo paties automobilio vairuotojo individualumo. Nelaimės įvykis vairuotojui yra generalis atsakomybė. Ta atsakomybė yra vien tik pasirūpimas tokioje padėtyje būti daugiau atsargiam važiuojant arba einant. Tas nesuteikia asmeniškų sunkumų. Yra visai lengva važiavimo taisyklės ir trafikų turėti domėje.

Važiotojas neturi važiuoti neleistinu smarkumu. Pasisukimuse turi suktsi palengva, laukti pakol šviesos pasikeis. Reikia laukti paskutinio momento pakol žalia šviesa rodydys pravažiavimo laiką. Turi sustoti nearti kito stovinčio automobilio ir neturi sustoti viduryje gatvės.

Trafiko taisyklės yra nustatytos saugumui paties savęs ir kitų. Tas reikalaujama vykdyti saugumo labui.

K.

NAUJA LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

Tik ką išėjo iš spaudos naujai pertaisyta ir patobulinta Lietuvių Kalbos Gramatika, kurią galima gauti VIENYBĖS įstaigoje.

Skirtą amerikiečiams Lietuvių Kalbos Gramatiką taisė ir papildė kun. Dr. J. Starkus, Marianopolio Kolegijos (Thomson, Conn.) profesorius.

Gramatikoje smulkiai išdėstyta: Fonetika—atskirų žodžių garsų mokslas; Morfologija—atskirų kalbos žodžių, jų formų (lyčių) ir tų formų kitimo mokslas; Sintaksė—sakiniių mokslas. Plačiau paaiškinta ir supažindinama su rašybos (orto grafijos) taisyklėmis. Smulkmeniškai išdėstyta 5 kaitomosios ir 4 nekaitomosios kalbos daly. Paaiškinta žodžių daryba ir kaitolijimas. Atskira gramatikos dalį užima Sintaksė. Toliau seka rašyba ir trumpai supažindinama su kirčiu ir kirčio rašyba.

Tai gana praktiška ir visi tinkama išmokti kalbai gramatika. Ypač patartina jauniems norintiems išmokti teisingai lietuviškai kalbėti ir rašyti. Formato atžvilgiu patogi knyga. Išleista 1938 metais. Spausdino "Šešupės" spaustuve Lietuvoje. Gražus drobinis apdaras, gražiai įrišta, spauda aiški gerame popieriuje, 208 puslapiai. Kaina tik 1 doleris. Galite gauti VIENYBĖS knygyne. Tuojaus reikalaukite, nes yra mažas skaičius.

BŪK TIKRAS, KAD PIRKSI SAU VYNĄ IR DEGTINĘ ŽINOMOJE KRAUTUVĖJE MANHATTAN LIQUOR

Krautuvė yra didžiausia ir parduoda žemiausiomis kainomis visame Williamsburge 264 GRAND ST., kamps Roebing Str. Brooklyn, N.Y. Nuostabiai pigiai parduodama TOWN CRIER straight Maryland ruginė degtinė 3 metų senumo, 90 proof. Reguliarė kaina: \$2.19 kvortai \$1.14 pinte. Dabar parduodama už: \$1.59 kvorta, 83c pinte.

Didžiausias pasirinkimas visokiųjų rūšių degtinių. Tel. EVERgreen 7-1645 License No. 188h

KNAPP MANSION SALEJE

554 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

ŠEŠTADIENI,

Grudžio-Dec. 31

Visas pelnas skiriamas labdarbei
Įzanga \$3.50 Pradžia 8 v. v.

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
TIKRA LIETUVIŠKA
APTIEKA
LIETUVIS PAS LIETUVI
229 BEDFORD AVE.
KAMPAE NORTH 422 GATVĖS
BROOKLYN NEW YORK

Išėjo iš spaudos naujai pertaisyta ir patobulinta
LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA
Sutaisė ir papildė kun. Dr. J. Starkus
Gramatikoje išdėstyta: Fonetika, Morfologija, Sintaksė.
Visos kalbos dalys ir pagrindinės rašybos taisyklės
Linksnavimas ir asmenavimas. Kirčio mokslas ir rašyba
KAINA NUPIGINTA. TIK \$1.00 (DOL.)
Tuojau reikalaukite VIENYBĖS administracijoje
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kam yra patogu reikalaukite pas Liet. Spaudos B-vės prez.
A. S. TREČIOKĄ, 314 WALNUT ST., NEWARK, N. J.

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
Didelis pasirinkimas geriausių saldinių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldinių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTEMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 4 7142

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BILIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-4335 Kopyčia Laidotuviams

A. VALANTIEJUS
54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. NEWton 9-4464

BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIRginia 7-4499 Kopyčia Laidotuviams

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPYČIOS LAIDOTUVIAMS
Tel. EVERgreen 8-9770

Phone STagg 2-0783 Night HAVemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS DRĄSUOLIS

23. Prasidėjo mirtina kova. Baisūs krakodiliai nasrai čiakėjo, lyg uždaroma dėžė. Tarzanas plieninis peilis varstė gyvūno jautriasias vietas. Stipri krakodiliaus uodega daužė vandenį. Taip mirtinai kovoję džiunglių viešpatis Tarzanas su Afrikos bumblynų karalium, krakodiliu Gimla.

Tarzanas, vos-vos apsilenkęs krakodiliaus netikėto griebimo dar kartą pasinėrė gilumon. Žaibo greitumu jis apkabino kojomis krakodilių, kairiąją ranka įsikibo į grublėtą odą, o dešiniąją užsimojo peiliu. Čia aštrus peilis perskriodė išilgai visą krakodiliaus didelį pilvą.

Gimla sudrebėjo, išsitiesė ir sukrėkė mirtinu balsu. Tarzanas nuplaukė tolyn. Kova buvo baigta. Dar kartą Tarzanas laimėjo nelygią kovą. Dabar jis žiūrėjo kur mergina. Jos ne buvo matyt. Gal ji jau išlipo į krantą? Tarzanas plaukiojo aplink ir dairėsi, kur dingo mergina, kurią jis gelbėjo.

Ar ji išsigelbėjo? Ne! Tarzanas pamatė netoliese ją skęstant. Baimė, pastangos ištrūkti iš pavojaus—pakirto jos spēkas. Tarzanas plaukė pas ją. Jis atplaukė kaip tik tuomet, kai ji išliko antru kartu. Ji buvo pagauta skenduolio baimės. Ji apkabino Tarzanos kaklą ir abudu nugrimzdė į dugną.

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

Kas bus toliau—žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje